

• په دې ګڼه کې:

- د زده کوونکو غیر حاضري یوه ملي ستونزه
- مېرمن ثریا د پوهنې د ډګر اتله
- امله والو میلیونونه افغانی...
- کیسه انځوریزو کتابونو وېشنه
- دريچه نور ښوونځي شورا...
- استاد الفت لېسې سره پراخې مرستې
- د کندهار یوه مخور ښوونځي ته...

د زده کوونکو او ښوونکو غیر حاضري یوه ملي ستونزه

د پوهنې سیستم د میلیونونو ماشومانو او تنکیو ځوانانو پر عقیدوي جوړښت، د کرکټر او شخصیت پر تشکل او د ذکاوتي او فکري استعدادونو پر وده، ډېره لویه اغېزه درلودلای شي. خو د معارف دغه ګټه هغه مهال رسېږي، چې ماشومانو ته د معلوماتو د درک، هضم او عملي تطبیق زمينې او د ذهني، بدني او ټولنيزو مهارتونو د ودې فرصتونه برابر شي.

د ښوونکو له خوا د فعالې زده کړې ښه پلي کول د دغه ډول فرصتونو د چمتو کولو مهمه لاره ده، خو په دې شرط، چې ماشوم یا نوی ځوان په نیمه لاره کې تعلیم ته شا نه کړي او محترم ښوونکي ډېر غیر حاضر نه وي.

د افغانستان دوی لویې ملي ستونزې د ماشومانو او ځوانانو لخوا د ښوونځي او زده کړو پرېښودل او د ښوونکو ډېرې غیر حاضري دي. دا چې د تعلیم نه بشپړېدل د زده کړو ګټه نیمګړې کوي او د ښوونکو ناسوبیا د ماشومانو پر زده کړې منفي اغېزه اچوي، زموږ هیله له ګرانو ټولنيزو کارکوونکو څخه داده، چې د پوهنې د نورو خدمتګارانو سره په همکارۍ، د زده کوونکو او ښوونکو د ناسوبیا د کمولو له پاره نوي تدابیر ونیسي او هغه ماشومان او تنکي ځوانان بېرته ښوونځیو ته جذب کړي، چې زده کړې یې پرې اېښي دي. په دې لاره کې هر ډول پرمختګ به دې ته لاره هواره کړي، چې زموږ د هېواد بچیان د کلکې عقیدې، لوړو شخصیتونو، ګټور علم او کمال خاوندان شي.

موږ ستاسو د نېکو او مثبتو غبرګونونو، تبصرو او لارښوونو په تمه یو څو وکولای شو اړوند او په زړه پورې موضوعات په خپله خبرپاڼه کې ځای پرځای کړو.

مهرباني وکړئ خپلې سالمې نیوکې او وړاندیزونه په لاندې برېښنالیک راواستوئ: equip.moe@gmail.com

مېرمن ثريا د پوهنې د ډگر اتله

مېرمن ثريا د هغه ښوونځي په مخکې چې د دې په هڅو ودان شوی.

خاښوود د نيمروز ولايت له مرکز ه سل کيلومتره لرې پرته نا امنه او گڼ مېشتي ولسوالي ده، چې له هلمند او فراه ولايتونو سره گډه پوله لري. د پروگرام د کړنلارې له مخې د ۱۳۸۹ کال په پای کې پام کې وه، چې د ښوونځي شورا د بي بي آمې ښوونځي ودان کړي، خو د نا امنيو له امله د شورا غړي او سيمې استوگن چمتو نه وو، چې د ښوونځي ودانۍ جوړولو ته مټې را بېوهي.

د دې وېره وه، چې د بي بي آمې ښوونځي څلور خونيزه ودانۍ دې په بله ولسوالۍ کې جوړه شي، خو د اتلې ثريا له خوا چې د شورا مشره ده، ښوونځي جوړولو ته سينه وډبول شوه. نوموړې بې له دې، چې د ځان پر وړاندې پرتو ستونزو او ننگونو ته وگوري، د ودانۍ جوړول يې په خپله غاړه واخستل.

په زړه پورې دا ده پرته له دې، چې د ښوونځي جوړولو د لگښت دويم

او درېيم قسط پيسې ور ورسيري په پور يې له بازاره تعميراتي مواد واخيستل. د خاښوود له ۱۸ بابه ښوونځيو څخه د بي بي آمې ښوونځي لومړنی ښوونځی دی، چې په دې ولسوالۍ کې د ۱۳۹۰ کال په وري مياشت کې گټې اخيستنې ته وسپارل شو.

سره له دې، چې د ځينو لاملونو له کبله د قسطنو پيسې په خپل وخت ور ونه رسېدې، دغې اتلې ښځې د معارف د کيفيت لوړولو ملي پروگرام (ايکويپ) ولايتي دفتر ته ليکلې پاڼه وسپارله، چې که خدای مه کړه دا ووژل شي، پورونه يې هغو دوکاندارانو ته وسپاري، چې تعميراتي مواد ترې اخيستل شوي دي.

اوسمهال د بي بي آمې ښوونځی ۷۰۰ تنه زده کوونکي لري او ټول لگښتونه يې د پوهنې د کيفيت لوړولو ملي پروگرام (ايکويپ) له خوا ورکړل شوي دي. که څه هم د ښوونځي جوړولو مصارف د ايکويپ پروگرام له لوري ورکړل شول، خو مېرمن ثريا د هېواد په تاريخ کې د تعليمي ډگر د ملالې په نوم خپله اتلولي ثبت کړه.

امله والو ميليونونه افغانۍ د ښوونځي ودانولو ته ځانگړې کړې

د دره نور ولسوالۍ املې ښوونځي

د ننګرهار ولايت دره نور ولسوالۍ د املې ډکورو منځنی ښوونځی، چې زده کوونکو يې يو کال وړاندې د نجونو د منځني ښوونځي له ودانۍ گټه پورته کوله او ځانگړې ودانۍ يې نه درلوده. د ياد ښوونځي اداري شورا او ولس په گډو هلو ځلو سره وتوانېدل، چې د جرمن اکرو اکشن او ملي پيوستون ادارو له پيسو څخه په يوه همغږۍ (۵۶) لکه افغانۍ د نورو رغيزو پروژو پرځای د هلکانو د منځني ښوونځي ودانۍ جوړولو ته ځانگړې کړي.

د دغې شورا غړو د ۱۳۹۱ کال په غبرگولي مياشت کې (۴۴۰) زره افغانۍ له خپلو شخصي پاڼگو څخه راغونډې کړې او د ودانۍ له پاره يې نيم جريب ځمکه را ونيوله. د خلکو له لارې جوړ شوی دغه منځنی ښوونځی سړکال په دې سمسوره دره کې د دولس خونو درلودونکې ښکلې ودانۍ لري، چې د همدوی ماشومان په کې زده کړې کوي.

د املې ډکورو منځني ښوونځي د موټريزې لارې او انگر د نه شتون دوه نورې ستونزې هم درلودې، چې

ښوونکو او د شورا غړيو له خپلو معاشونو او لگښتونو څخه ورته (۳۳۰) زره افغانۍ راغونډې کړې او د لارې له پاره يې ورته دوه بسوې ځمکه را ونيوله. دغې فعالې شورا ستونزې يوه پر بلې پسې اوارې کړې او د روان کال له زمري مياشتې راهيسې ښوونځی ته د ملي پيوستون د (۱۳) لکه افغانيو په لگښت د (۲۰۰) متره انگر يا احاطې او تشابونو جوړولو په چارو بوخته ده.

د يوه ښوونځي په کتابتون کې کيسه انځوريز کتابونه

د کابل ښار او ولسواليو په ښوونځيو کې د کيسه انځوريز کتابونو وپښنه پيل شوه

آغلې فيض همداراز وويل، د کابل ښار ټولو ښوونځيو ته به درې زره ټوکه کتابونه ورسوي او د اړوند ښوونځيو کتابتونونو ته به يې وسپاري. د لینا فيض په وينا، د کتاب وپښنه روان بهير د ټولنيز خوځښت د مرکزي ټيم له خوا د پوهنې کيفيت لوړولو ملي پروگرام د ولايتي ټيم په ملتيا پرمخ وړل کيږي.

د کابل ښار د ښوونځيو يوه بله مسووله نازپرور هادي په دې اړه وايي، چې کيسه ټوله انځوريز تشويقي کتابونه د کوچنيانو له پاره ډېر گټور دي. د دې په وينا، دغه کتابونه افغان ليکوال ادريس شاه ليکلي او راغونډ کړي دي، چې «د ماشومانو په ژبه د فولکلور بډايڼه او خونديتوب يې بللی شو».

د کابل ښار پنځه لسې حوزې اوسېدونکي او د ښوونکو

د کابل ښار ۱۷ ګونو ناحيو او ولسواليو د ښوونځيو په کتابتونونو زرګونه ټوکه کيسه انځوريزو کتابونو د وپښنې لړۍ د هوپ (Hope Book) موسسې له خوا د پوهنې د کيفيت لوړولو ملي پروگرام د ټيم په فعالې ونډې سره پيل شوه. د کابل ښاري ښوونځيو ته د کتاب وپښنې مسوول ګروپ په استازي توب آغلې لینا فيض وويل دغه کتابونه د ختيځ بيارغونې موسسې (کور) د اجرائيوي مشر ډاکټر محمد فريد بزګر له خوا د پوهنې د کيفيت لوړولو ملي پروگرام ته ډالۍ شوي، چې د وېش بهير يې د روان ۲۰۱۳ ميلادي کال د جولای په شلمه نېټه پيل شو او تردې مهاله يې په لسمه، يولسمه، دولسمه، پنځه لسمه، پنځمه او درېيمې حوزو کې پای ته رسولی او ډېر ژر به يې نورو ښاري حوزو ته هم وغځوي.

کيږي. د یادونې وړ ده، چې دغه انځوريز کتابونه د انساني علومو د مطالعاتو انستيتوت (ISHK) له خوا چاپيږي او په ښوونځيو وړيا وپشل کيږي. د پوهنې د کيفيت لوړولو ملي پروگرام مشرتابه له هوپ بوک موسسې د منډې ترڅنګ د هېواد د پوهنيز بهير د ودې له پاره د دغه شان همکاريو د دوام غوښتنه هم کوي.

د روزنې موسسې پخوانی استاد احسان الله ابراهيم خېل وايي د انځوريزو کتابونو لړۍ ماشومان په انځوريزه ژبه له خپل تمدن سره اشنا کوي، مهارت او وړتياوې يې لوړوي، د لوستلو، ليکلو، اورېدلو او ليدلو مهارتونو ته يې وده ورکوي؛ د ګډ کار روحیه پياوړې کوي او په پايله کې دغه کتابونه د ماشوم، کورنۍ، ښوونځي او ټولني ترمنځ د اړيکو د پياوړتيا لامل

همدارنگه بريالی شوې، چې د ناسوبيا ګراف والدينو سره د ليدنو کتنو او لاملونو معلومولومخې راتپت کړي او له دېرش (۳۰) ټولګيو څخه ندرسي څارنه وکړي.

- تر اوسه د شپاړس لکه اوه لس زره افغانينو په ارزښت (۲۳) بيسوي ځمکه ښوونځي ته وقف شوې ده.
- ښوونځي ته تر ودانۍ جوړولو وړاندې د کرايي کور «پنځه ميليونه اوه سوه شپېته زره افغانۍ» د مياشتنيو کرايو له پاره د شورا په هڅو يو تن معارف پالي مخور محمد بشير اسد ورکړي.
- د ښوونځي دوه پوړيزې شپاړس خونې لرونکې ودانۍ له بنسټ اېښودنې تر ګټې سپارنې ټولې مالي او تعميراتي چارې په ښه توګه د شورا له لوري کنټرول او څارل شوې دي او د شورا په هڅو د ودانۍ د ننه شپاړس (۱۶) پايې کمپيوټرونه، رنگمالي، فرشونه او څوکۍ، د درې سوه پنځوس زرو افغانينو په مرسته چمتو او ترسره شوي دي.

د دريچه نور ښوونځي شورا، زده کړې پرېښودونکي بېرته جذب کړل

دريچه نور لومړنی ښوونځی، چې د کابل ښار د قرغې په نوآباد کې موقعيت لري، شپاړس کاله وړاندې پرانستل شوی دی. دغه ښوونځی د شپږسوه شپږاتيا (۶۸۶) نجونو په ګډون څوارلس سوه لس (۱۴۱۰) تنه زده کوونکي لري، چې د ۲۳ تنو ښوونکو له لوري يې د زده کړو چارې پرمخ وړل کيږي.

د یاد ښوونځي اداري شورا پنځه لس (۱۵) تنه غړي لري، چې شپږ تنه يې ښځې دي. شورا د تشکیل له پيله تر اوسه ګڼ شمېر د یادولو وړ فعاليتونه ترسره کړي، چې د بېلګې په ډول يې د سړنيو هغو یادونه کوو:

- د شورا غړي توانېدلي (۱۰۰) تنه هغه ماشومان بېرته ښوونځي ته جذب کړي، چې زده کړې يې نیمګړې پرې اېښي وې. شورا

د الفت لېسې ادارې شورا انځور

د استاد الفت لېسې سره پراخې ولسي مرستې شوي دي

د پښتو ادب د آسمان له پنځو ستورو څخه يو هم استاد گل پاچا الفت دی، چې د کابل - جلال آباد لويې لارې پر سريې ښکلی مزار د لغمان ولايت د عزيز خان کڅ په کلي کې آباد دی او زيارت ته مخامخ د ده په نوم د آبادې لېسې پرتمينه ودانۍ د مينې او عاطفې د لارويو په زړونو کې د هېواد د متوازن معارف د پرمختگ هيلې راټوکوي.

د استاد الفت لېسه، چې ۳۵۰۰ زده کوونکي لري د يوې فعالې اداري شورا پر مټ په کې ګڼ شمېر پرمختيايي چارې تر سره شوي دي. د عزيز خان کڅ اوسېدونکو سړکال د دغې لېسې د هلکانو په څانګه کې د يوه محراب جومات چارې پيل کړي، چې د ۱۱۵ زرو افغانو په لګښت به په نيردې راتلونکې کې بشپړې شي.

د کلي بهر مېشتو ځوانانو اداري شورا ته ۳۷۰ زره افغانۍ رالېږلې دي، چې د دوه پخو خونو رغنيزې چارې يې پرې بشپړې کړې دي. د شورا يو تن غړی او معارف پال شخصيت انجينر قاهر خان لېسې ته په خپل شخصي لګښت يو کتابتون جوړ کړی، چې سلګونه عنوانه کتابونه لري.

دغه ډول د سيمې يو بل مخور يوسف جبارخېل د ۱۶۷ زرو افغانو په لګښت الفت لېسې ته ۸ پايې ډېسک ټاپ کمپيوټرونه او د روښانه

کولو له پاره يې په ۱۷ زرو افغانو يوه پايه د برېښنا د توليد جنرانور اخیستې، چې لسګونه زده کوونکي به کې زده کړې کوي. د لېسې فعالې شورا د سمسور درسي چاپېريال په موخه سړنی پسرلی ۲۰۰ ميوه لرونکی او بې مېوې نياکي د لېسې په انګړ کې کېږي. پورتنیو فعاليتونو په يادولو سره ويلای شو، چې د استاد گل پاچا الفت لېسه د قرغيو ولسوالۍ په ۴۸ بابه ښوونځيو کې نمونه يي بڼه لري.

د کندهار يوه مخور ښوونځي ته خپله ځمکه وېشله

د کندهار ولايت ارغنداب ولسوالۍ د شاه اشرف ښوونځي ته، چې کله روان کال ودانيزې چارې منظورې شوې، له منظورۍ سره سم د تابين سفلی خلک ډېر خوښ او د ښوونځي شورا هرراز مرستو ته چمتو شوه. کله، چې انجينران ساحې ته لاړل، هلته د ودانۍ له پاره ځانګړې شوې ځمکې بسنه نه کوله او شونې نه وه، چې نقشه په کې پلې شي. د دغه ولايت د ولايتي شورا منشي حاجي حفيظ الله په اته سوه زره (۸۰۰۰۰۰) افغانو شخصي لګښت د ښوونځي له پاره ځمکه واخيسته، خو بيا هم نقشه په کې د پلې کېدو وړ نه وه. په پايله کې د پوهنې کيفيت لوړولو ملي پروګرام (ايکويپ) ولايتي مشران او انجينران اړ شول، چې د ښوونځي له شورا سره بېړنۍ غونډه ونيسي څو منظوره شوې ودانۍ بلې ولسوالۍ يا ولايت ته ونه لېږدول شي.

حاجي شاه اکا، چې د ولايتي شورا د منشي تره دی او وارله مخه يې هم د شاه اشرف ښوونځي ته خپله ځمکه ورکړې وه، يو ځل بيا سربښندنې ته چمتو شو او ۷۳۵ مربع متره نوره شخصي ځمکه يې هم ښوونځي ته وقف کړه. اوسمهال د حاجي شاه اکا د مېړانې له برکته د ښوونځي د ودانۍ چارې روانې دي، چې ډېر ژر به په يو جريب اوه سوه پنځه دېرش متره ساحه کې د شاه اشرف ښوونځي نوې ودانۍ د اتو درسي، دوو اداري، دوه د کمپيوټر او لابراتوار خونو په درلودو سره د دغې سيمې اولادونه په خپله غېږه کې را ونغاړي او د پوهنې په بڼ کې به تر روزنې وروسته، د هېواد او ملت د چوپړ جوګه شي.